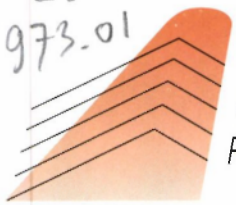

SW
LS
973.01

2^e 2X

Stichting Praktijkonderzoek Bloemisterij en Glasgroente
Proeftuin Noord-Nederland

**RASSENONDERZOEK EN TROSSNOEIMETHODEN
BIJ HERFSTTEELT TROSTOMAAAT**

Rapport nr. 973.01
Prijs f 7,50

PBG Noord-Nederland
Gantel 12
7891 XA Klazienaveen
Nederland
Tel. 0591-349191
Fax 0591-349176

K.v.K. nr. 41226797
BTW nr.: NL-805468705B01
Rabobank: 14.72.74.214

**RASSENONDERZOEK EN TROSSNOEIMETHODEN
BIJ HERFSTTEELT TROSTOMAAAT**

Lucia Schotanus

Klazienaveen, 14 juni 1997

Rapport 973.01
Prijs f 7,50

Rapport 973.01 is verkrijgbaar bij Proeftuin Noord-Nederland, Gantel 12,7891 XA,
Klazienaveen, tel. 0591 -349191

2245038

INHOUD

Samenvatting	4
1. Inleiding	5
2. Materiaal en methoden	6
2.1 Opzet	6
2.2 Uitvoering	6
2.3 Waarnemingen	7
3. Resultaten	8
3.1 Produktie en kwaliteit	8
3.2 Houdbaarheid en smaak	10
3.2.1 Houdbaarheid	10
3.2.2 Smaak	10
3.3 Botrytis aantasting	13
3.4 Teeltoervaringen	13
4. Discussie en conclusie	14
Literatuur	15
Bijlagen	
1. Proefschema	17
2. Weergave totale produktie per week	18
2b. Geschatte totale produktie per ras	19
3. Weergave percentage losse vruchten per week	20
4. Weergave gemiddeld trosgewicht per week	21
5. Weergave botrytis aantasting per week	22
6. Aanvullende tabellen	23

SAMENVATTING

Steeds meer komkommertelers starten in de herfst een teelt tomaten in plaats van komkommers. Enerzijds, omdat men last heeft van bontvirus en anderzijds omdat de prijzen in de periode van december tot februari goed zijn ('95/ '96: gemiddeld f 7,50). Een herfstteelt tomaten is echter niet zonder problemen. Door de afname van de hoeveelheid licht wordt de zetting later in de teelt steeds moeilijker, terwijl de productie in januari/februari belangrijk is. Van belang is daarom het 'sparen' van de plant voor productie in de laatste fase van de teelt.

Op proeftuin Noord-Nederland is onderzocht welke mogelijkheden rassenkeuze en plantbelasting bieden om een goede productie in december en januari te krijgen. Hierbij is tevens het effect op smaak en houdbaarheid onderzocht.

De herfstteelt is geplant op 30 augustus 1996 en is beëindigd op 22 januari 1997. In de proef zijn de rassen, Ambiance, Tradiro, Durinta en Durasol opgenomen. Bij alle rassen zijn 4 verschillende tros- of vruchtsnoeimethoden toegepast, zoals het weghalen van de eerste of derde tros of het snoeien van alle trossen op 6 of 4 vruchten.

Vanaf half november had de teelt veel last van Botrytis, waardoor in de loop van de teelt steeds meer planten zijn weggevallen. Uiteindelijk is de teelt eerder gestopt, omdat de proefvelden als gevolg van de wegval niet meer betrouwbaar waren.

Zowel tussen de rassen als tussen de tros- of vruchtsnoeimethoden zijn verschillen in productie en kwaliteit gevonden, maar geen van de behandelingen heeft duidelijk een verlating van de productie tot gevolg. Tradiro en Durasol komen allebei traag in productie, maar deze productie achterstand wordt door beide rassen niet ingehaald. Ook het weghalen van trossen geeft onvoldoende verschuiving van de productie.

Bij deze herfstteelt heeft Durinta voor wat betreft de productie, smaak en kwaliteit het beste voldaan en Ambiance redelijk. Durasol heeft wel een goede kwaliteit, maar blijft achter in productie. Tradiro heeft niet voldaan. Van de trossnoeibehandelingen heeft de standaard het beste voldaan.

1. INLEIDING

Trostomaten worden doorgaans geproduceerd tussen begin maart en eind oktober/november. Daarna is het gewas versleten en er is weinig licht. Bij de meeste tomatentelers vindt in december dan ook meestal de teeltwisseling plaats, waardoor in december en januari de aanvoer van trostomaten gering is. Het gat in de aanvoer opvullen met een herfstteelt trostomaten kan dan aantrekkelijk zijn, gezien de prijzen in de periode van december tot februari ('95/'96: gemiddeld f 7,50). Met name voor komkommertelers kan een herfstteelt trostomaten interessant zijn, omdat deze teelt goed past in het teeltplan.

Een herfstteelt trostomaten is echter niet zonder problemen. Door de afname van de hoeveelheid licht wordt de zetting later in de teelt steeds moeilijker, terwijl de produktie in januari/februari belangrijk is. De teelt is daarom met name gericht op het 'sparen' van de plant voor de laatste teeltfase, zodat een produktie verlating optreedt. De teler heeft daarvoor verschillende middelen: rassenkeuze, plantbelasting en klimaat.

Proeftuin Noord-Nederland heeft een project opgestart, waarin in twee jaar verschillende aspecten van een herfstteelt trostomaten worden onderzocht. In het eerste jaar wordt bij verschillende rassen de invloed van verschillende tros- en vruchtsnoeimethoden op de latere produktie onderzocht. Dit is een tussentijds rapport van dit onderzoek.

Vanwege het belang van deze teelt voor kommertelers (de grootste telersgroep in Zuid oost Drenthe), heeft de provincie Drenthe besloten het onderzoek grotendeels voor haar rekening te nemen.

2. MATERIAAL EN METHODEN

2.1 OPZET

Op 29 juli 1996 zijn 4 gangbare rassen gezaaid. Deze rassen zijn: Ambiance, Tradiro, Durinta, Durasol (29194 Enza). De planten zijn uitgeplant op 30 augustus 1996 in afdeling 21 (400 m²) op een plantafstand van 50 cm (2,5 planten/m²) in een 4 rijen-systeem.

Bij alle rassen zijn 4 verschillende tros- of vruchtsnoeibehandelingen toegepast:

- '-tros1': eerste tros weghalen (als de derde tros bloeit)
- '-tros3': derde tros weghalen (bij bloei)
- 'alles4': alle trossen op 4 vruchten
- 'alles6': alle trossen op 6 vruchten

De proef bestond uit 4 herhalingen en had 8 planten per veld (proefschema bijlage 1). De tomaten zijn geteelt aan een gewasdraad van 2 meter hoog (gelijk aan traditionele komkommer).

2.2 UITVOERING

De planten zijn direct op de mat geplant en met behulp van de watergift en EC (EC gift van 3.0 naar 3.5) beheerst. Bij de start van de teelt is een temperatuur van nacht-dag van 22-22 graden ingesteld. Dit is in 4 weken tijd langzaam afgebouwd tot 20-20 en vervolgens in 3 weken verder afgebouwd via 17-19 tot 14-15. Deze laatste instelling is tot het einde van de teelt gelijk gebleven.

Alleen de eerste 5 bladeren zijn geplukt, omdat meer blad plukken meer botrytis kan opleveren. Bovendien werd verwacht dat de plant dit blad nog hard nodig heeft om aan voldoende assimilaten te komen voor de vruchten. Op 23 oktober is de kop uit het gewas gehaald. Na dit tijdstip heeft er geen zetting meer plaatsgevonden.

Het weghalen van de eerste en derde tros heeft plaatsgevonden op het moment dat de derde tros in bloei stond. Bij het snoeien van de eerste tros is het trosgewicht bepaald en is het aantal vruchten geteld. Het weghalen van trossen is op verschillende tijdstippen uitgevoerd, omdat de rassen verschillen in bloeisnelheid. In tabel 1 is het tijdstip en de hoeveelheid van weggehaalde eerste trossen weergegeven.

Tabel 1- Hoeveelheid verwijderde eerste tros (% en gram) na 19, 21 en 23 dagen na het planten.

Ras	na 19 dagen		na 21 dagen		na 23 dagen	
	%tros	gew	%tros	gew	%tros	gew
Ambiance	43	283	9	279	100	69
Tradiro	38	164	88	242	100	166
Durinta	75	455	97	146	100	84
Durasol	50	219	84	171	100	114

Tijdens de teelt zijn de tomaten aangetast door Botrytis en Mineervlieg. Tegen mineervlieg is 2 keer gespoten met Vertimec. Vanaf week 48 is wekelijks gesmeerd tegen Botrytis. Tevens zijn de planten die zijn doodgegaan door Botrytis per proefveld geregistreerd. De teelt is op 22 januari 1997 beëindigd als gevolg van de vele wegval door Botrytis, waardoor de proefvelden niet meer betrouwbaar waren.

2.3 WAARNEMINGEN

Tijdens de teelt zijn de volgende waarnemingen uitgevoerd:

- produktie en kwaliteit
- houdbaarheid
- smaak
- Botrytis aantasting

3. RESULTATEN

3.1 PRODUKTIE EN KWALITEIT

Als gevolg van veel wegval door Botrytis is na 6 januari gestopt met tellen en wegen van bijna alle veldjes. Om een indruk te krijgen van de produktie van de gehele teelt is van een aantal veldjes per ras tot het einde van de teelt de produktie bepaald (zie bijlage 2b).

De analyse van de resultaten heeft plaatsgevonden tot 6 januari. Bij Durasol en de behandeling '-3tros' moet rekening worden gehouden met een betrouwbaar verschil in aantasting van Botrytis. Deze behandelingen hebben tot 6 januari betrouwbaar meer planten in produktie dan de andere behandelingen. De resultaten van de analyses t/m 11 december of 6 januari nagenoeg gelijk. Daarom zijn de gegevens tot 6 januari gepubliceerd.

In tabel 2, 3 en 4 zijn respectievelijk de totale produktie, het percentage losse vruchten en het gemiddeld trossgewicht per ras en per trossnoeibehandeling per m² tot 6 januari weergegeven. In bijlage 2, 3 en 4 zijn deze resultaten per week weergegeven in een grafiek.

Tabel 2 - Totale produktie in kg per m² per ras en per behandeling t/m 6 januari 1996

Ras	Behandeling				gemiddeld
	-tros1	-tros3	alles 4	alles6	
Ambiance	4.47	5.38	5.89	6.29	5.51 b
Tradiro	4.64	4.57	4.55	4.99	4.69 a
Durinta	5.64	5.96	6.16	6.31	6.02 c
Durasol	5.37	5.20	5.47	5.74	5.44 a#
Gemiddeld	5.03 a	5.28 ab	5.52 bc	5.83 c	5.41
LSD 5%		0.70*			0.35**

* LSD waarde ras x behandeling ** LSD waarde ras of behandeling

geen betrouwbaar verschil tot 11 december

verschillende letters betekent betrouwbare verschillen

De verschillen tussen de rassen en vrucht- of trossnoeibehandelingen zijn betrouwbaar ($p < 0.001$). Tevens is er sprake van een interactie tussen ras en behandeling. Dit betekent dat het effect op de produktie van een trossnoeibehandeling per ras kan verschillen en andersom.

Uit tabel 2 blijkt dat de trossnoeibehandeling bij Durinta, Tradiro en Durasol geen invloed heeft op de produktie. Bij Ambiance blijkt dat de eerste tros weghalen een lagere produktie geeft dan de andere behandelingen. Tevens is Ambiance bij deze behandeling betrouwbaar lager in produktie dan Durinta. Bij de andere behandelingen blijkt dat Durinta en Ambiance hoger in produktie zijn dan Tradiro en Durasol.

Tabel 3 - Percentage losse vruchten per behandeling en per ras t/m 6 januari

Ras	Behandeling				gemiddelde
	-tros1	-tros3	alles 4	alles6	
Ambiance	6.5	2.6	4.2	7.2	5.1 a
Tradiro	16.6	18.0	24.8	30.5	22.5 c
Durinta	5.5	8.4	5.8	11.6	7.8 a
Durasol	11.7	13.6	15.3	16.8	14.4 b
Gemiddeld	10.1 a	10.7 a	12.5 a	16.5 b	12.4
LSD 5 %					3.25 **

** LSD waarde ras of behandeling
verschillende letters betekent betrouwbare verschillen

De verschillen tussen de rassen en trossnoeibehandelingen zijn betrouwbaar. Er is geen sprake van een interactie.

Uit tabel 3 blijkt dat Tradiro het hoogste percentage losse vruchten heeft. Tradiro heeft vooral last van losse vruchten in het begin van de teelt (tot week 47) later niet meer. De trossnoeibehandeling 'alles6' geeft de meeste losse vruchten.

Tabel 4 - Gemiddeld trossgewicht (gram) per behandeling en per ras t/m 6 januari

Ras	Behandeling				gemiddeld
	-tros1	-tros3	alles 4	alles6	
Ambiance	517	583	447	504	513 c
Tradiro	418	437	419	397	418 a
Durinta	469	478	413	443	451 b
Durasol	494	499	407	443	461 b
Gemiddeld	475 c	499 d	422 a	447 b	461
LSD 5%			42.9 *		21.5 **

*LSD waarde ras*behandeling **LSD waarde ras of behandeling
verschillende letters betekent betrouwbare verschillen

De verschillen tussen rassen en trossnoeibehandelingen zijn betrouwbaar. Tevens is er sprake van een interactie tussen ras en trosbehandeling.

Uit tabel 4 blijkt dat Tradiro ongeacht de trossnoeibehandeling het laagste gemiddeld trossgewicht heeft en Ambiance het hoogste. Verder blijkt dat bij alle rassen het weghalen van de derde tros een hoog gemiddeld trossgewicht oplevert. Dit trossgewicht is de gehele teelt het meest constant van alle behandelingen. De behandeling 'alles6' begint met een hoog vruchtgewicht maar heeft uiteindelijk een matig vruchtgewicht. De behandeling 'alles4' geeft het laagste gemiddeld trossgewicht.

3.2 HOUDBAARHEID EN SMAAK

3.2.1 Houdbaarheid

De houdbaarheid is 2 maal getoetst: resp. op 20 november 1996 en 7 januari 1997. Per inzet is per behandeling 1 herhaling ingezet, dus totaal 16 monsters. De tomaten zijn getoetst in de houdbaarheidscel op de veiling in Nieuw Amsterdam. De luchtvochtigheid in de cel was niet optimaal (50 i.p.v. 80 %). In tabel 5 en 6 zijn de dagen houdbaarheid weergegeven per ras en per behandeling op 20 november en 7 januari.

Tabel 5 - Dagen houdbaarheid per ras bij inzet op 20 november 1996 en 7 januari 1997

Rassen	Inzet data	
	20 november	7 januari
Ambiance	28	16
Tradiro	19	6
Durinta	20	9
Durasol	19	11

Tabel 6 - Dagen houdbaarheid per trossnoeibehandeling bij inzet op 20 november 1996 en 7 januari 1997

Behandelingen	Inzet data	
	20 november	7 januari
-tros1	23	10
-tros3	21	11
alles4	22	11
alles6	19	9

De resultaten zijn niet getoetst op betrouwbaarheid.

N.B. Vanwege de niet optimale bewaar condities kunnen de uitkomsten van de houdbaarheid alleen relatief en niet absoluut met elkaar worden vergeleken.

Uit tabel 5 en 6 blijkt dat de inzet van 7 januari veel korter houdbaar is dan de inzet van 20 november. Verder blijkt dat de trossnoei behandeling geen invloed heeft op de houdbaarheid maar het ras wel. Ambiance is op beide inzet dagen het langste houdbaar.

3.2.2 Smaak

De smaak is evenals de houdbaarheid op twee tijdstippen bepaald namelijk in december '96 en in januari '97. Voor de smaakproeven is geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende trossnoeibehandelingen, maar alleen tussen de rassen. De smaak is beoordeeld door een consumentenpanel (resp. 31 en 35 personen) en een beschrijvend panel (resp. 10 en 13 personen), waarbij de

aangenaamheid en de smaakaspecten volgens een schaal van 0 tot 100 zijn beoordeeld. Tevens is het percentage sap berekend.

De resultaten staan vermeld in tabel 7 op de volgende bladzijde.

Uit tabel 7 blijkt:

aangenaamheid: zowel in december als januari krijgen Durasol en Tradiro een lage smaakwaardering. Durinta doet het beide keren relatief goed. Het totale smaakniveau ligt echter van alle monsters laag. Dit wordt veroorzaakt door weinig zoet, weinig aroma, vrij veel meligheid (vooral in december). Ook de refracties liggen laag. De lage smaakwaardering van Durasol ten opzichte van de andere rassen komt hoogst- waarschijnlijk door een relatief sterke meligheid en weinig sap(pigheid). Daarnaast had Durasol in januari een ongewenste bijmaak gekarakteriseerd als blad/kroontjes/ gronderig. Bij Tradiro was dit in mindere mate zowel in december als januari het geval.

stevigheid: beide keren is Ambiance één van de meest stevige en Tradiro één van de minst stevige rassen (in de mond).

taaiheid: Durasol en Ambiance hebben een vrij taaie schil.

meligheid: Durasol is beide keren relatief melig. Veel proevers maken in december bij Durasol en Durinta opmerkingen over korreligheid en meligheid. Voorzover vergelijkbaar, zijn de rassen in januari minder melig dan in december.

sappigheid: in december is Durasol het minst sappig.

aroma: geen verschillen tussen rassen.

zuurheid: Durasol smaakt in december weinig zuur.

zoetheid: in januari smaakte Durasol minder zoet dan Durinta en Ambiance.

refractie: lage refracties, vooral in december

titreerbaar zuur: Durasol bevat beide keren een laag titreerbaar zuurgehalte

% uitgeperst sap: Durasol bevat beide keren het minste uitgeperst sap

(Jan Janse, 1997)

Table 7 - Resultaten van smaakproeven en instrumentele metingen bij 4 trostomaatrasen in een late teelt in december en januari (PBG-Noord Nederland)

ras	aangenaamheid		stevigheid		taaiheid		meligheid		sappigheid		aroma		zuurheid		zoetheid		refractie (°brix)		titreerbaar zuur (mmol/100 g)		% sap		
	dec	jan	dec	jan	dec	jan	dec	jan	dec	jan	dec	jan	dec	jan	dec	jan	dec	jan	dec	jan	dec	jan	dec
Durinta	46	52	37	34	47	37	51	38	61	61	36	43	62	56	31	22	4.0	4.2	7.3	7.7	23	33	
Durasol	35	37	49	35	55	50	54	46	50	56	35	35	48	54	28	16	4.2	4.2	6.7	6.7	15	21	
Ambiance	47	41	49	44	55	53	48	36	60	60	37	37	62	58	27	23	3.7	4.1	7.5	7.9	19	32	
Tradiro	36	41	35	23	46	42	38	35	66	61	36	36	57	53	29	19	3.6	4.1	6.6	7.9	23	40	
LSD-5%	5	5	9	7	12	13	15	9	10	-	-	-	10	-	-	5							

Bron: Jan Janse, 1997

3.3 BOTRYTIS AANTASTING

Vanaf 1 november zijn planten dood gegaan door aantasting van Botrytis. In de figuren in bijlage 5 is het percentage uitval per ras en per behandeling weergegeven gedurende de teelt.

Ambiance, Durinta en Tradiro hebben in week 2 evenveel uitval door Botrytis. Ambiance heeft echter vanaf week 46 al last van uitval. Durasol heeft in week 2 de helft minder Botrytis aantasting dan de andere rassen. De Botrytis uitval is bij alle trossnoeibehandelingen nagenoeg gelijk. De derde tros weghalen heeft echter betrouwbaar tot minder uitval geleid.

Bovenstaand betekent dat de uitval tot 6 januari geen invloed heeft op statische analyses van produktie cijfers van alle rassen en trossnoeibehandelingen behalve van Durasol en '-tros3'. De analyse van de resultaten van Durasol en '-tros3' weghalen heeft dan ook betrekking op gegevens tot en met 11 december '96.

3.4 TEELTERVARINGEN

De rassen zijn in een afdeling getoetst. Dit betekent dat niet alle rassen optimaal geteeld kunnen worden.

Met name Tradiro, maar ook Durasol zou in het begin van de teelt bij een hogere temperatuur geteeld moeten worden, zodat meer trossen kunnen worden aangelegd en een hogere produktie zou kunnen worden behaald (Bijlage 6). Verder is Tradiro gevoelig voor neusrot, met name in het begin van de teelt.

Durinta is bij een hoge plantbelasting gevoelig voor magnesiumgebrek.

Vergeleken met een herfstteelt komkommers kost een herfstteelt trostomaat meer arbeid.

4. CONCLUSIE EN DISCUSSIE

In dit onderzoek zijn vier rassen vergeleken die al min of meer 'gangbaar' waren in de herfstteelt. Dat wil niet zeggen dat dit de beste rassen zijn voor een herfstteelt. Verder zijn deze rassen in dit onderzoek geteeld onder gelijke omstandigheden, waardoor de rassen niet allemaal optimaal geteeld konden worden (zie paragraaf 3.3). In dit hoofdstuk zal per ras en per behandeling worden nagegaan of dit ras geschikt is voor een herfstteelt tomatomaat.

Ambiance

Ambiance is een van de rassen met de hoogste produktie en het laagste percentage losse vruchten. Bovendien heeft Ambiance een gemiddeld trosgewicht dat bijna 50 gram hoger is dan Durinta. De houdbaarheid is goed, zowel in december als in januari. Het nadeel van Ambiance is de verdroogde kronen, waardoor een tros niet vers oogt. Daarnaast is de trosopbouw soms minder. Sommige trossen buigen door, wanneer de tros in het midden wordt opgepakt. De tomaten hangen dan als ballen aan de tros. In deze herfstteelt heeft Ambiance echter redelijk voldaan.

Tradiro

Tradiro heeft een hoog percentage losse vruchten, met name in het begin van de teelt (meer dan 50 %), maar ook later blijft er sprake van losse vruchten (ongeveer 10 %). Dit betekent dat het aantal vruchten per tros gemiddeld over alle behandelingen gelijk is aan 3.5 (Ambiance 4.5). De produktie komt traag opgang, wat geen probleem hoeft te zijn wanneer de produktie wordt uitgesteld tot januari. Echter, de produktie van Tradiro is het laagste van de getoetste rassen. Verder is de houdbaarheid van Tradiro matig, met name in januari. Mogelijk kan de produktie en de houdbaarheid van Tradiro worden verbeterd, door een andere teeltwijze. In deze proef echter heeft Tradiro voor de herfstteelt niet voldaan.

Durinta

Durinta heeft evenals Ambiance een hoge produktie en een laag percentage losse vruchten. De produktie komt snel opgang en ligt de gehele teelt iets hoger dan Ambiance, maar dit is niet betrouwbaar. Het gemiddeld trosgewicht van Durinta ligt lager dan Ambiance en ook de houdbaarheid is minder dan Ambiance. De trosopbouw en de smaak is echter beter dan Ambiance. Durinta smaakt van alle getoetste rassen het beste. Durinta heeft in deze herfstteelt goed voldaan.

Durasol (E29194)

Durasol komt evenals Tradiro traag in produktie, maar is 11 december iets hoger in produktie dan Tradiro (niet betrouwbaar). Het percentage losse vruchten is lager dan Tradiro, maar is toch gemiddeld 17%, waardoor het gemiddeld aantal vruchten per tros over alle behandelingen uitkomt op 4.3. Het gemiddeld trosgewicht is vergelijkbaar met Durinta, maar Durasol is iets grover. Verder is de houdbaarheid vergelijkbaar met Durinta, maar de smaak valt tegen. Een pluspunt van Durasol is dat dit ras minder last heeft van Botrytis. Verder is de trosopbouw goed en zien de vruchten er mooi uit. Mogelijk kan ook de produktie van Durasol worden verbeterd, door een andere teeltwijze. In deze proef heeft Durasol matig voldaan.

Eerste of derde tros weghalen

Het weghalen van trossen geeft in het begin (met name bij het weghalen van de eerste tros) een achterstand in produktie. Deze produktie achterstand wordt tussen week 47 en 50 deels ingehaald. Echter op 6 januari is dit verschil bij het weghalen van de eerste tros niet meer betrouwbaar. Het weghalen van trossen heeft een positieve invloed op het gemiddeld trosgewicht (gemiddeld zeker 50 gram hoger dan de andere behandelingen).

Het snoeien op 4 of 6 vruchten

Het snoeien van trossen op 4 vruchten moet worden afgeraden. De produktie is niet betrouwbaar lager dan bij alles op 6 vruchten snoeien, maar het gemiddelde trosgewicht wordt wel lager. Bovendien wordt een tros met 4 vruchten niet goed gewaardeerd op de veiling, en is de kans op trossen met 3 vruchten groter (gemiddeld aantal vruchten per tros over alle rassen is gelijk aan 3.5 tegen 4.1 – 4.3 bij de andere behandelingen).

Smaak

De smaak valt in het algemeen tegen in de herfst. Dit zou ongunstig kunnen zijn voor de afzet van de Nederlandse trostomaat. De trostomaat smaakt immers niet het hele jaar hetzelfde. Tot nu toe heeft de consument hier nog niet op gereageerd. De vraag naar trostomaten in de winter stijgt nog steeds. Dit komt waarschijnlijk ook doordat het een 'nieuw' produkt is. De vraag is of deze vraag blijft stijgen en of de consument niet kritisch zal worden ten opzichte van de smaak.

Herfstteelt trostomaten algemeen

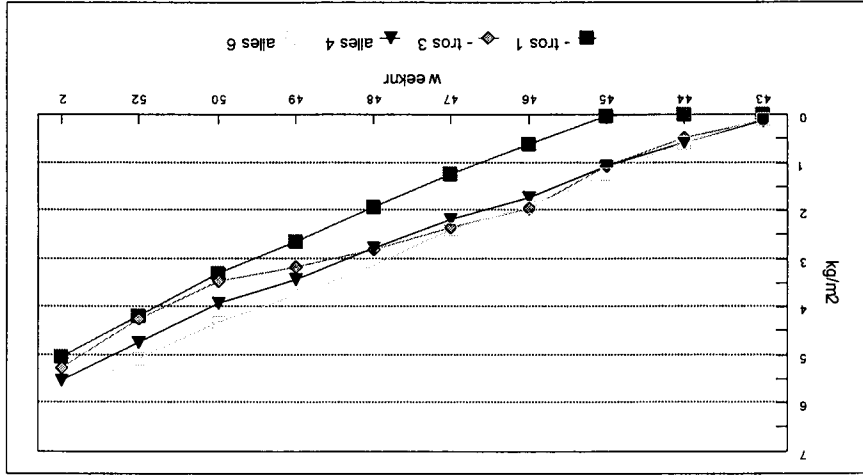
In dit onderzoek zijn 4 rassen onderzocht, waarvan twee rassen hebben voldaan. Alle rassen zijn echter niet optimaal geteeld. Bovendien is het mogelijk dat betere rassen aanwezig zijn bij veredelingsbedrijven.

Verder is Botrytis in deze teelt een groot probleem. De proef is als gevolg van Botrytis eerder beëindigd. Met name via het oude blad heeft veel aantasting door Botrytis plaatsgevonden. Gedacht wordt om te onderzoeken of meer en eerder blad plukken de mate van aantasting kan beïnvloeden. Ook toepassen van de groeibuis om de stengels onderin het gewas droger te houden zou moeten worden onderzocht. Verder is het verbeteren van de smaak een mogelijk punt van onderzoek. In 1997 zal het Botrytis probleem nader worden onderzocht.

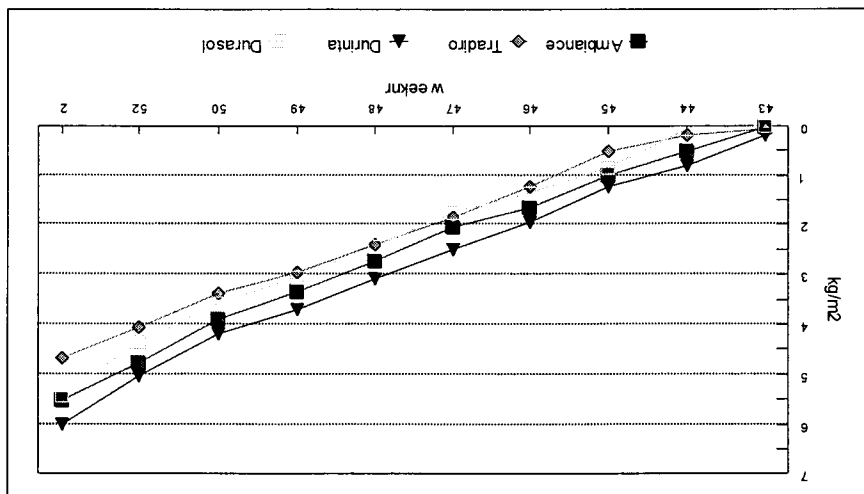
Literatuur

- Janse, J., 1997. Smaak van rassen tomatomaat late teelt. Kort onderzoeksverslag
- Heyens, G., 1996. Herfstteelt kost veel inspanningen. Groenten en Fruit/
Glasgroenten 19 juli , p14 - 15
- Heyens, G., 1997. Herfstteelt geen eenvoudige zaak. Groenten en Fruit/
Glasgroenten 7 februari, p14 -15
- Gastel, T. van, 1996. Het mag geen dure teelt worden. Groenten en Fruit/
Glasgroenten 11 oktober, p. 10 -11

figuur- Totale produktie per behandeling per week in kg/m²

figuur- Totale produktie per ras per week in kg/m²

BILAGE 2. Weergave totale produktie per week

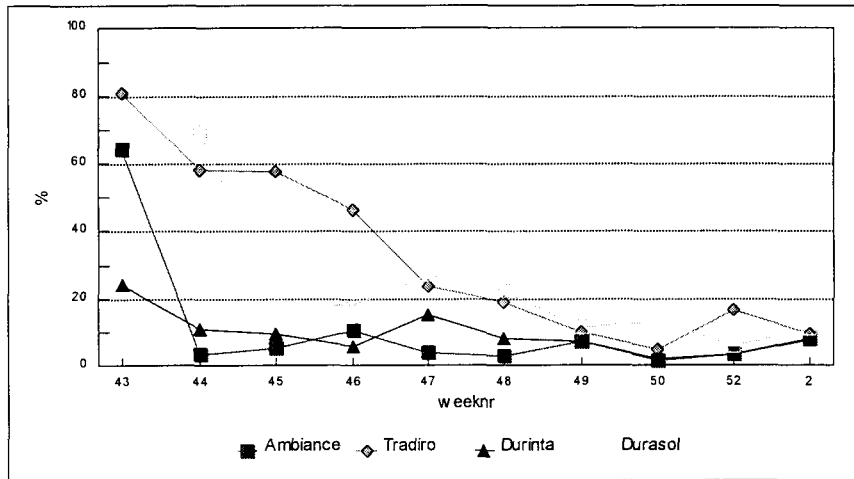
BIJLAGE 2b. Schatting produktie per ras tot einde teelt

tabel - geschatte produktie kg/m² per ras

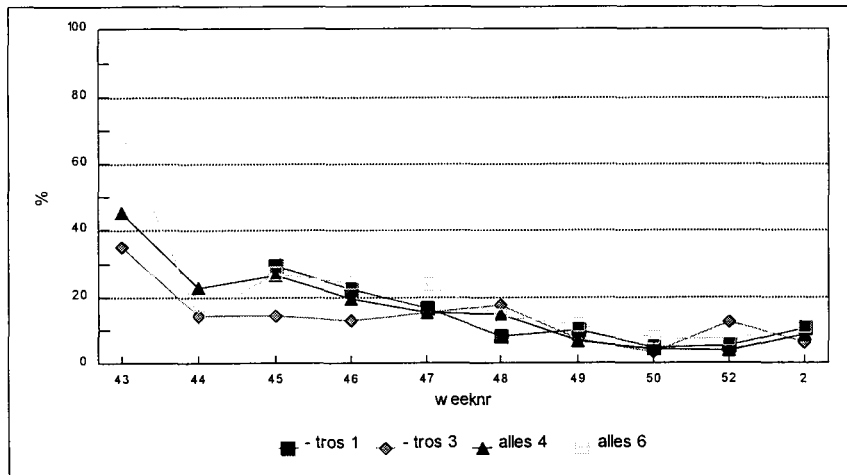
Ambiance	6.4
Tradiro	5.7
Durinta	6.9
Durasol	6.1

N.B. Schatting gebaseerd op produktie van 1 veldje

BIJLAGE 3. weergave percentage losse vruchten per ras en per trossnoeibehandeling

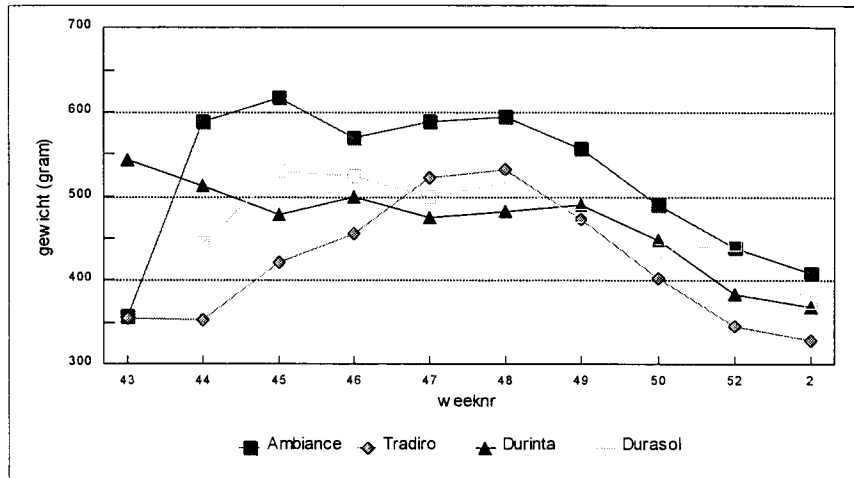

figuur - percentage losse vruchten per ras per week

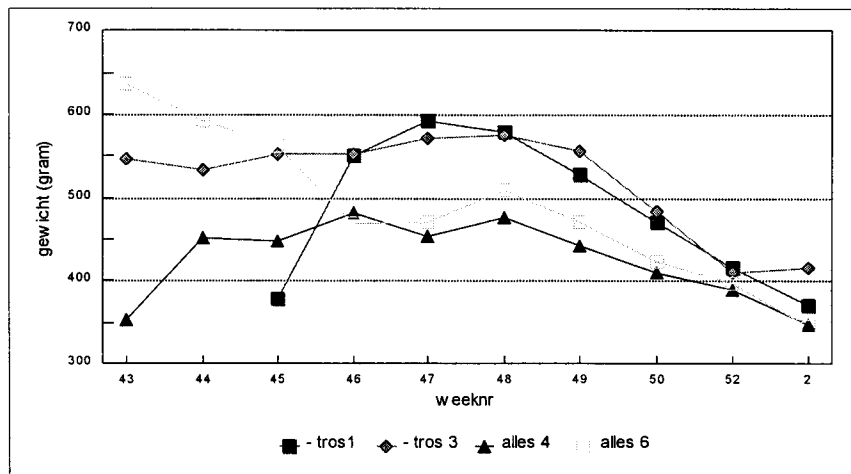

figuur - Percentage losse vruchten per behandeling per week

BIJLAGE 4. Weergave gemiddeld trosgewicht per ras en per trossnoeibehandeling per week

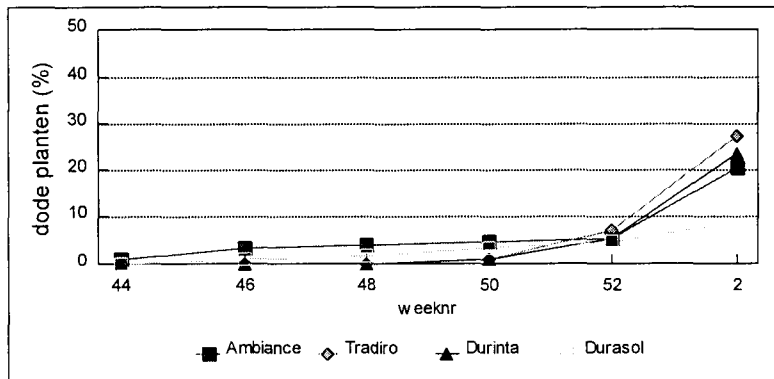

figuur - gemiddeld trosgewicht per ras per week

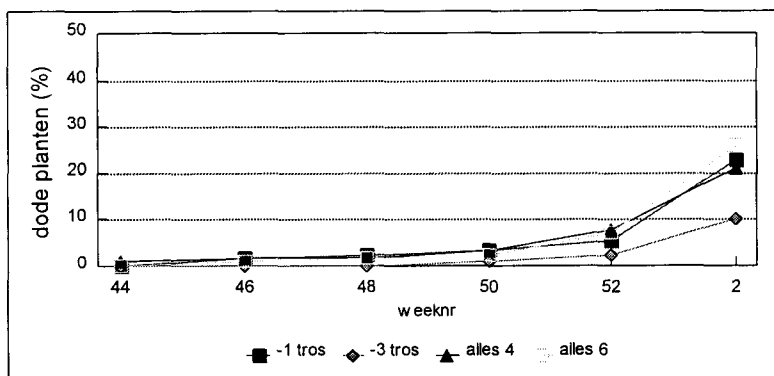

figuur- gemiddeld trosgewicht per behandeling per week

BIJLAGE 5. Weergave botrytis aantasting per week

figuur- Percentage dode planten als gevolg van botrytis aantasting per ras per week

figuur- percentage dode planten als gevolg van botrytis aantasting per behandeling per week

BIJLAGE 6. Aanvullende tabellen t/m 11 december 1996

Tabel- aantal geoogste trossen per m²

	-tros1	-tros3	alles 4	alles 6	gem
Ambiance	4.5	5.8	8.0	7.8	6.5
Tradiro	5.1	5.2	5.5	5.5	5.3
Durinta	6.9	6.6	9.1	8.7	7.8
Durasol	5.2	4.5	7.0	6.6	5.8
gem	5.4	5.5	7.4	7.1	6.4

Tabel- gemiddeld aantal vruchten per tros

	-tros1	-tros3	alles 4	alles 6	gem
Ambiance	4.7	4.5	3.8	4.9	4.5
Tradiro	3.5	3.6	3.3	3.6	3.5
Durinta	4.6	4.2	3.6	4.6	4.3
Durasol	4.1	4.1	3.3	4.3	3.9
gem	4.2	4.1	3.5	4.3	4.0

Tabel- gemiddeld trosgewicht (gram)

	-tros1	-tros3	alles 4	alles 6	gem
Ambiance	598	636	497	550	571
Tradiro	471	508	447	437	466
Durinta	539	524	443	479	496
Durasol	551	561	426	495	508
gem	540	557	453	490	510

Tabel- gemiddeld vruchtgewicht aan tros

	-tros1	-tros3	alles 4	alles 6	gem
Ambiance	127	143	130	113	128
Tradiro	133	143	134	123	133
Durinta	117	124	122	105	117
Durasol	135	137	130	116	129
gem	130	137	129	114	127